

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. kovo 2 d.

Trečiadienis

Nr. 18 (1399)

Kaina 15 kap.

V. Lenino 90-osioms gimimo metinėms artėjant

V. I. Leninas nuo Maskvos Tarybos bal-kono sveikina kovotojus - komunistus, iš-
vykstančius į kovą prieš Denikiną.

Maskva, 1919 metų spalio 16 d. (kino kadras).
(Iš Marksizmo-leninizmo instituto prie TSKP CK
paruošto laidai albumo).

JEIGU GALI DOTNUVIEČIAI, GALIME IR MES!

Malonu praeiti vasarą pro
VI. Rekašiaus vardo viduri-
nės mokyklos priemokyklinį
sklypą. Kiek įvairiausių
kvapų, kiek nuostabaus žy-
dėjimo! Moksleiviai gerokai
padirbėjo! O ir pajamų už
tai nemaža. Naudodamiesi
10 ha žemės plotu, moks-
leiviai, pardavę žemės ūkio
produktus, gavo 40 572 rb.

— Mūsų moksleiviai ne tik
mokosi, bet ir dirbti suge-
ba, — džiaugiasi tėvai.

Tačiau ne vien tik prie-
mokyklinių sklypų gali di-
džiūoti VI. Rekašiaus vardo
vidurinės mokyklos moks-
leiviai. Jie pulkūs: paukštin-
inkai ir triušų augintojai.
Štai XII klasės moksleivis
Vidmantas Arlauskas pra-
ėjusiais metais išaugino
dvylika žąsų. Kaip gerus
paukštinkus reikia pami-
nėti XII klasės moksleivius
Algimantą Varkalį, Vytautą
Balčiūną. Mokykla per pra-
ėjusius metus išaugino ir
pardavę valstybei 114 paukš-
čių, 978 triušius. Daugiau-
siai triušų išaugino XII
klasės moksleiviai (vadovė
— Genė Grižienė). Po de-
šimt ir daugiau triušų iš-
augino šios klasės mokslei-
vė Genė Petrylaitė, IXb —
Dalia Repšytė, VIIIb — Vy-
tautas Poškevičius, IXc —
Juozas Lissas ir kiti.

Gerų triušų augintojų yra
Gaigalių septynmetėje ir ki-
tose rajono mokyklose.

Gausias pajamas iš prie-
mokyklinio sklypo gavo
Didžprūdėlių septynmetės
mokyklos moksleiviai (di-
rektorius Stasys Vanagas).
Naudodamiesi 1 ha žemės
plotu, jie gavo net 8500 rb.
Taip pat paminėtina Aukš-
talčių pradinė mokykla (ve-
dėja Ona Paurytė). Iš 1,7

ha žemės ploto gauta 4360
rb pajamų. Minėtose mo-
kyklose moksleiviai gerai
dirba, gerai ir mokosi.

Morkūniškio pradinės mo-
kyklos (vedėjas Viktoras
Endriukaitis) moksleiviai iš-
augino „Pergalės“ kolūkiui
70 viščiukų. Paukščių ūkį
šiais metais žada užvesti ir
kitos rajono mokyklos. Pa-
vyzdžiui, Antašavos septyn-
metės mokyklos direktorius
Jonas Liucveikis iškėlė min-
tį auginti žąsis. Ir tai, ži-
noma, teisinga. Kai netoli
mokyklos yra upelis, tai yra
ir geros sąlygos žąsų ūkiui.
Adomynės septynmetės mo-
kyklos vadovai irgi galėtų
užvesti žąsų ūkį. Juk ten
pat yra didžiulė kūdra! Ve-
lsti yra sąlygos ir žu-
vims. Mokykla, pavyzdžiui,
karpiams galėtų aprūpinti
net visą rajoną! O ir žu-
vivalsos mėgėjų atsirastų!
Juk pats direktorius Povilas
Vijelkis yra didelis mė-
gėjas pažvejoti...

Neseniai Dotnuvos moks-
leiviai kreipėsi į respubli-
kos moksleivius, siūlydami
pasekti jų pavyzdžiu — au-
ginti kolūkiams veršelių.
Dotnuviečiai — I. Mičiurino
vardo vidurinės mokyklos
moksleiviai — įsipareigojo iš-
auginti net 130 veršelių.
Kodėl jų pavyzdžiu ne-
pasekti ir mūsų rajono moks-
leiviams? Svarus žodis čia
priklauso pedagogams.

Kol kas šis klausimas ne-
buvo nagrinėtas nei rajono
liaudies švietimo skyriuje,
nei mokyklose, nei komjaun-
nimo komitete. O vis dėlto
reikėtų. Jeigu gali verše-
lius auginti Dotnuvos moks-
leiviai, tai galime ir mes!

Vakar Vilniuje pradėjo darbą Lietuvos Ko-
munistų partijos eilinis XII suvažiavimas.
Suvažiavimo dalyviai išklausys Lietuvos KP
Centro Komiteto ataskaitinį pranešimą, Lietuvos
KP revizijos komisijos ataskaitą, išrinks Lietu-
vos KP Centro Komitetą ir Lietuvos KP revi-
zijos komisiją.

Šiandien suvažiavimas tęsia savo darbą.

MOTERYS, MOKYKIMĖS MŪRYTI NAMUS, KROSNIS!

Moteris - mūri-
ninkas senoje visuo-
menėje kažkas buvo
nepriimta. Jeigu
moterys ir dirbo
prie statybų, tai jos
atlikdavo pačius
sunkiausius, nekva-
lifikuotus darbus.
Mūryti namus, kros-
nis garbė tekdavo
vyrams.

Man dar tik virš
dvidešimt metų, aš
augau tarybinėje
santvarkoje, bet mes,
moterys, negalime
pasigirti, kad mūsų
tarpe yra daug kva-
lifikuotų statybinin-
kių.

Praėjusį rudenį
ryžtingai nutariau
išigyti specialybę. Mano
vyras — kvalifikuotas sta-
tybininkas — mūrininkas.
Pas jį ir aš nutariau
mokyti šio darbo. Taip
aš pradėjau dirbti staty-
bos — remonto kontoroje
darbininke. Vyras da-
bar yra ir mano mo-
kytojas. Dabar, žiemą,
statome krosnis, mūrija-
me sienas. Ir galiu pasi-
džiaugti, kad vyras jau
patiki man ir savaran-
kiškai atlikti kai kuriuos
mūrymo darbus. Nebeto-

li ta diena, kada aš pa-
ti viską mūrysiu. O kol
kas, prisipažinsiu, man
tenka daug dirbti, daug
mokyti. Darbe man daug
padeda prityrusių mūri-
ninkų Stasio Skaburskio,
Leonido Aleksiejevo ir
kitų darbo draugų paty-
rimas, parama, pamoky-
mas.

Moterys — kaimynės
kai kada mane klausia:
— Kodėl gi tu dirbi?
Juk vyras galėtų tave
išlaikyti...

Be abejo, galėtų išlai-
kyti ir vyras. Ir ne tik
mane, bet ir mūsų duk-
relę. Bet prisipažinsiu,
labai jau norisi dirbti. O
ypač tokiu laiku, kada
diena iš dienos kyla nau-
ji pastatai, naujų staty-
bų pastoliai. Kada visi
darbininkai, tarybiniai
žmonės kuria stebuklingą
rytdieną, negalima būti
nuošalyje.

Tarybinė valdžia mums,
moterims, visada pade-
da. Kiekvieną rytą duk-
relę Verutę nuvežu į lop-
šelį ir pradedu darbo
dieną. Kaip malonu dirb-
ti, kada žinai, jog tavo
kūdikio lopšelyje visi rū-
pinasi, o mums, darbi-
ninkams, gyvenime su-
teikta garbinga vieta.

Merginos ir moterys,
kviečiu jus išmokyti mū-
rininko specialybės! Iki
susitikimo, statant puoš-
nius namus paprastiems
darbo žmonėms!

Stefa Tubytė-Zakarevičienė
Vietinio ūkio valdybos
darbininkė

Pas moksleivius — buvęs frontininkas

VI. Rekašiaus vardo vidurinės
mokyklos internate įvyko susirin-
kimas, skirtas Tarybinės Armi-
jos ir Karinio Jūrų Laivyno
42-osioms metinėms atžymėti.
Į susirinkimą internato auklė-
tiniai pakvietė Didžiojo Tėvy-
nės karo dalyvį Leoną Garnį,
kuris jiems papasakojo savo
prisiminimus ir įspūdžius iš
kovų prieš vokiškuosius fašisti-
nius grobikus. Auklėtiniai su-
ruošė įžymiajai daliai skirtą
montažą, o J. Karazijaitė pa-
deklamavo Pauliaus Širvio ei-
lėraštį „Žvaigždėlė“.

K. Vlaitė

Jų įsipareigojimai

700 cnt iš ha žaliosios kukurūzų masės
visame pasėlių plote išaugino „Sa-
lamiesčio“ kolūkio kukurūzų auginimo grandis,
kur grandininku dirba

Juozas Savickas.

Antraisiais sep-
tynmečio metais iš
kiekvieno ha jie iš-
augins po

1000

DAUG VERŠELIŲ, DAUG TRĄŠŲ

Visi kolūkio nariai šiais metais įsipareigojo auginti visuomeninės bandos papildymui veršelius. Veršeliai auginami ir iš visuomeninių karvių. Jau kitais metais kolūkio bandą sudarys daugiau kaip 280 karvių. Tad visa kolūkio banda iš pagrindų „atjaunės“.

Nuo gyvulininkystės darbuotojų, didinant žemės ūkio produktų gamybą, neatsilieka ir I brigados žemdirbiai. Brigadininkui Antanui Didžgalviui sugrįžus iš kursų, rimtai susirūpinta organinių trąšų kaupimu. Iš tvartų išvežamas mėšlas neišmėtomas, kaip anksčiau, mažomis krūvelėmis, bet maišomasis su fosforitmilčiais, durpėmis, kraunamas į kaupus. Šrutos irgi neuveina niekais. Jos taip pat maišomos su durpėmis.

Agronomė Marytė Laužikaitė šiuo metu patikrina sėklų kokybę.

A. Čepurna
P. Gylis

„Žalgirio“ kolūkis

TREČIOJE BRIGADOJE PASIMOKYTI YRA KO

Gerai šeiminkai, nenuilstantys gyvulių augintojai pas mus, III brigadoje, yra Vladas Vaičiškuskas ir Pranas Čepinskis. Dabar jie šeria ir prižiūri visuomenines karves. O iš šių gyvulių augintojų daug ko galėtų pasimokyti I ir II brigadų gyvulininkystės darbuotojai. III brigadoje melžėjos Sofija Žiurlytė, Regina Martinonytė, Zita Sapčikaitė pieno primelžia daugiau negu I ir II brigadose karvių melžėjos. Tai vis šerikų ir melžėjų darbo nuopelnas. Mat, jie dirba taip, kad karvės, gaudamos tą pačią pašarų normą kaip ir minėtose brigadose, duoda daugiau pieno. Čia pašarai nešvaistomi, karvės laiku pašeriamos, tvartuose sausa. Gyvuliai per dieną girdomi du tris kartus.

Yra ko pasimokyti, draugai gyvulininkystės darbuotojai, III brigadoje.

K. Stankus

„Sakalo“ kolūkis

Pas gerus šeimininkus pats darbymetis

„Vienybės“ kolūkio žemdirbiai darbo niekuomet nepristinga. Dabar vežama statybinė miško medžiaga, akmenys, žvyras, rengiamasi visuomeninėms statyboms. Prie karvių fermos taip pat vežami ledai. Tas padės vasarą gerinti pieno kokybę. Ledų jau parsivežėme daugiau kaip 100 kubinių metrų.

Daug darbo turi ir kolūkio mechanizatoriai. Traktorinės brigados brigadininkas Vytautas Balčiūnas sako, jog LKP XII suvažiavimo garbei atremontuoti visi traktoriai, žemės ūkio inventoriai. Mechanizatoriai taip pat talki-

KORESPONDENTAI Diena šia

ninkauja kaupiant vietines rekšlytė, Julė Urbonaitė. Prie trąšas, vežant durpes. Sandėlininkas Jonas Jėčius jam patikėtuose sandėliuose tvarko grūdus, rengia juos sėjai. Panašiai galėtų dirbti ir sandėlininkas Jonas Ramanauskas, nes iki šiol jo prižiūriuose sandėliuose per mažai rūpinamasi sėklomis.

B. Varnėnas
A. Sadkauskas
P. Pranskus

R. Smilga
D. Galvonas

ANKSTI ATSIKĖLES — NESIGAILĖSI

Praeitais metais „Šviesos“ kolūkio III brigados žemdirbiai nedaug kuo galėjo pasidžiaugti — negausus pas juos buvo derlius. Bet šiais metais kolūkiečiai stengiasi kuo daugiau paruošti organinių trąšų, kad tuo būtų užtikrinti gausūs visų kultūrų derliai. Kaupiant, kompostuojant trąšas, kaip ir visuose darbuose, pirmieji yra Domas Užsienis, Petras Kirda, Jonas Alekna, Janina Karazijaitė, Ona Pe-

NEBIJOKITE KIAULIŲ, PIRMININKE

Mūsų bekonais mažai rūpinamasi, trūksta pašarų, patalpose šlapia. Kiaulių fermos vedėja Bronių Marcinkevičių, kolūkio pirmininką Albina Kalinką čia nei su pyragais nepriviliosi. Kolūkiečiai sako, kad artelės vadovai bijo kiaulių. Bijoti tikrai yra ko. Ne nuostabu: kada vadovai bijo kiaulių, tai prie buvusio sargų Emilijos Grigaitės prigėrė net 12 paršelių.

„Pyvesos“ kolūkis J. Katelytė

O kuo mes blogesni?

Nociūnų apylinkė — čia neįsteigti bibliotekos, klubo-skaityklos? Neatsilanko ir binis ūkis. Čia kilnojamas kinas. yra 64 darbininkų Ka-ne-ka, bet jau kiemai, kuriuose knygy išdavimo tašgyvena beveik 200 kq tai tikrai galima darbininkų. Tačiau būtų įsteigti. Toli ir jų kultūriniais po-krautuvė. Visa lai-reikišiais niekas ne-mė, kad pas mus mes blogesni už sirūpina. O kodėl gi gerai atlieka savo kitus? J. Katelė

SVERDLOVO SRITIS. Pyšmino rajono Budiono vardo kolūkio gyvulių augintojai 1959 metais pasiekė gerų rezultatų. Galvijų fermos Nr. 2 gyvulininkystės darbuotojai kovoja dėl komunistinio darbo kolektyvo vardo. Praeitais metais šios fermos karvių melžėja komjaunuolė V. Predėna iš kiekvienos karvės primelžė daugiau kaip po 4550 kg pieno. Šiais metais ji įsipareigojo primelžti iki 5000 kg pieno. Nuotraukoje: komjaunuolė V. Predėna. S. Judino (TASS) nuotr.

ELENA JAKOBSONAITĖ

Ačiū JUMS UŽ GYVYBĘ, broliai!

Prabėjusių metų lapkričio 21 d. „Stalino keliu“ laikraštyje buvo atspausdintas straipsnis „KAS TAS ŽMOGUS?“ Jame buvo rašoma, kaip vokiečių okupacijos metais nežinomas žmogus Subačiūje nuo mirties išgelbėjo dvi žydų tautybės mergaites. Kiek vėliau laikraštyje buvo paskelbta ir to žmogaus pavardė.

Sunkiau buvo surasti minimas mergaites, nes jau praėjo nemaža metų. Moterys, kaip paprastai, keičia gyvenamąją vietą, pavardes, nes išteka. Tačiau dėka laikraščių skaitytojų aktyvumo minimas moteris pavyko surasti. Elena Jakobsonaitė gyvena Klaipėdoje, Regina Rozenbergaitė — Vilniuje.

Redakcija skaitytojų vardu paprašė Elenos Jakobsonaitės ir Reginos Rozenbergaitės, kad jos papasakotų, kaip susiklostė tolesnis jų gyvenimas, kas padėjo joms išvengti lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų žudikiškos rankos.

Šiame numeryje spausdiname Elenos Jakobsonaitės laišką.

Tai buvo seniai, kone prieš dvidešimt metų. Bet tos kruvinos dienos mano atmintyje tokios ryškios, jog kartais atrodo, kad tai buvo tik vakar... Nesinorėtų tų baisių dienų beprisiminti, bet užmiršti irgi negalima!..

Kaustyti fašistų batai drumstė Subačiaus geležinkelio stoties gatvių ramybę. Vakaraus griaudėjo skardūs ir dažni šautuvų šūviai. Žudikai Drusevičius ir du vyresnieji broliai Barnackai sulaukė darbininką Makarevičių ir privertė jį su persautais viduriais šliaužti keltu į Subačių...

— Prasidėjo... — pasakė tą vakarą mama ir apsiverkė. Diena po dienos žudikų kulkos skynė niekuo nekaltus žmones. Neišvengiamai artėjo ir mums, žydų tautybės žmonėms, eilė...

Prisimenu — su blizgančiomis nuo ašarų akimis vieną vakarą išvarė iš namų septyniadešimties metų mano senelį. Motina, grąžydama rankas, šaukė:

— O dieve, dieve, negi tu leis jiems žudyti? Nejaugi tu toks kūrėjas ir aklas žmonių skausmui?..

suvarė mus visus į getą ir aptvėrė dviejų metrų aukščio tvora. Kiekvieną dieną sklido gandai, kad štai, štai, jau sušaudys. Be abejo, tai turėjo įvykti, ir aš nusprendžiau bėgti... Čia pat gete,

prie tvoros, buvo malkinė, joje buvo sukrautos malkos, o pasienyje stovėjo pusiau subyrėjusi statinė, ant kurios kiurksojo sulaužyta rėčka.

Vieną vakarą įbėgo į trobą susijaudinusi jaunesnioji mano sesutė:

— Mama! Mama! Rozenbergaitę atveda ginkluoti žmonės!..

Su broliu ir sesute išbėgau į kiemą. Staiga kažkur sugriaudė šūvis. Išsigandusi puoliau į malkinę. Paskui mane buvo bebėgą ir brolis su sesute, bet kažkodėl grįžo į trobą pas motiną. Pasislėpiau už statinaitės ir laukiau. Po pusvalandžio girdžiu ateinant būrį žudikų... Po to dar baisiau — varomų mirti žmonių verksmas, dejonės, įsiutusių policininkų šūkiojimas. Pažįstu motinos, sesers balsus, ir iš skausmo vos neapstu...

Pagaliau gete be manęs neliko nei gyvos dvasios. Jau norėjau išeiti, kai stauga pasigirdo žingsniai. Net prilipau iš išgąscio prie statinės. Buržuaziniai nacionalistai suvirto į daržinę ir ėmė švaistytis prožektoriais.

— Čia nieko nėra, — stauga sugriaudžia vienas iš žudikų.

Manęs nepastebėjo. Ir kaip aš tada džiaugiausi, kad esu mažytė, kad man tik dvylika metų ir kad aš nepastebima galiu pasislėpti nors už nedidelės statinaitės.

Atėjo naktis, ir ji atrodė be galo, be krašto. Pagaliau išaušo. Norėjau bėgti į trobą, bet ten pro langą pamatčiau su šautuvu žmogų. Puoliau atgal. Po to tvoroje nužiūrėjau plyšį ir pro jį išsmukau į gatvę. Kur dėtis? Kiekvienu momentu galėjo pasirodyti žudikai ir suimti, o tada jau viskas.

(Nukelta į 4 psl.).

LENINGRADAS. Š. V.

Gorbačiovo vadovaujama komunistinio darbo šaltkalvių brigada viena iš pirmųjų jūrų prekybos uoste įsijungė į socialistines lenktynes V. I. Lenino 90-ųjų gimimo metinių garbei. Brigados nariai įsipareigojo anksčiau nustatyto laiko atremontuoti mechanizmus. Visi brigados nariai mokosi. Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) M. G. Višniakovas, N. I. Vinogradovas, brigadininkas Š. V. Gorbačiovas, A. I. Komarovas ir B. D. Neladovas aptaria remonto eigą.

I. Baranovo (TASS) nuotr.

STALINO KELIU

2 psl. 1960 m. kovo 2 d.

Tarybinės medicinos darbuotojas ateistas

Su dideliu susidomėjimu „Stalino keliu“ laikraštyje perskaičiau V. Kubiliaus straipsnį „Vietoj gydytojo — kunigas“ ir medicinos fakulteto studentės V. Gūraitės — „Medicinos darbuotojui netinka būti religingam“. Labai gerai, kad mums, medicinos darbuotojams, tokia svarbia tema spausdinami straipsniai. Tačiau prisipažinsiu: labai nesmagu, kad garbingame rajono medicinos darbuotojų kolektyve, budriai saugojančiame darbo žmonių sveikatą, dar pasitaiko religingų žmonių, kurie ignoroja priešakinį tarybinį medicinos mokslą. Aš pilnai pritariu minėtų straipsnių autoriams: medicinos darbuotojas dvideidis būti negali. Jeigu dar mūsų tarpe yra tikinčių dievu, tai jiems vieta jokiu būdu ne medicinos įstaigose.

Juk ir šiandieną dar skamba bažnyčių skliautuose tamasybių apaštalių — kunigų balsai, jog žmogui reikia visumet ir visur pasikliauti dievo pagalba. Girdi, dievas geriau žino, ką daro, žino, kada

tave pašaukti iš šios „ašarų pakalnės“ pas save... Taigi, būk nuolankus jo valiai. Kas gi slepiasi po šiais su patosu pasakytais religijos skleidėjų žodžiais? Atsakymas vienas: apsirgai, žmogau, tai ir mirk, joks gydymas tau nepadės. Kunigo rankoje sučežės šimtinė — į dangų kelialapis ir yra. Taigi, ir medicinos darbuotojas, jeigu jis dar yra religingas, pritaria šiems didžiausiems medicinos mokslo priešams. Kiekvienas tarybinės medicinos darbuotojas su nenuilstančiu ryžtu, įtempimu, nesiskaitydamas su poilsiu, kovoja dėl darbo žmogaus sveikatos. Kiekvienam žmogui, net ir vaikui, aišku, kad iš didelės žaizdos gausiai tekančių kraują gali sulaikyti tik prityrusi chirurgo ranka. O religija, jos tarnai su savo skelbiamomis dogmomis medicinos mokslą, mūsų pastangas skaito beverčiu dalyku. Medicinos darbuotojas yra priešakinio tarybinio mokslo atstovas. Kartu jis turi būti ir kovingu ateistu.

Genovaitė Laguckaitė
Medicinos sesuo

ANT SARTŲ EŽERO — NAUJI NUGALĖTOJAI

Ant Sartų ežero rajono „Tarybinio artojo“ žėdinėse respublikinėse žirgų kolūketis Edulenktynėse dėl ardas Minkevičinių vietų čius su Orlovo siemet rungėsi ristūnų veislės 70 važiuotojų iš žirgų „Liutis“ Zarasų, Utenos, Rokiškio, Molėtų, Anykščių, Sventionių ir Akmenės rajonų. Stebėti varžybų į Dusetas suvažiavo daugiau kaip 10 tūkstančių svečių ne tik iš aplinkinių žintų tarybinio rajonų, bet ir iš ūkio darbuotojų Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir kitų miestų.

Šių metų lenktynės žirginio sporto mėgėjams „Sakalas“ — viatinės nemažai netikėtumų. Daugkartiniai lenktynių nugalėtojai — Zarasų rajono „Pirmojo“ kolūkio patirti pralaimėjimai Juozas mišrūnų veislės žirgų tarpe jį lėš žirgų „Sakalas“ ir Zarasų „Tarzanas“, ku-

ri važnyčiojo Rokiškio rajono Sartų tarybinio ūkio darbininkas Jonas Ževliauskas.

Jaunų žirgų grupėje pirmąją vietą užėmė Zarasų rajono Petro Cvirkos vardo kolūkio kolūkiečio Vlado Skvarčinsko eržilas „Aras“.

Nuotraukoje: startas duotas.

Z. Serapinas
(ELTOS koresp.)

Iš nepaskelbtų laiško redakcijai

Prieš kurį laiką J. mi kolūkiečiai, susirinkimo dalyviai. Pasiuntus laiško nuorašą aukščiau stovinti organizacijai, gautas atsakymas, kad laiške iškelti faktai pasitvirtino. „Juodpėnų“ kolūkio valdyba ir jos pirmininkas P. Garšva įspėti, kad ateityje panašių klaidų nebekartotų.

TRUMPAI Iš vienos dienos pašto

„VEŽIONIŲ“ kolūkyje visuomeninės karvės melžia 9 melžėjos. Kad Elena Vogulytė, Stasė Pujanauskaitė geriausios karvių melžėjos ir geriausiai jas prižiūri, tuo neabejoja nei vienas kolūketis. O kad karvių melžėjos Janina Kriaučiukaitė, Sofija Sabulienė nesistengia lygiuotis su pirmaujančiomis, taip pat niekam nepaslaptis.

K. Vulytė

Jeigu „ŠVIESOS“ kolūkio pirmos brigados kolūkiečiai Vytautas Jablonskas, Alfonsas Balys, Vladas Juzulėnaitis ir kt. prenumeruoja ir skaito net po kelis laikraščius ir žurnalus, tai čia žymus nuopelnas ir laiškininkės Onos Šašytės. Visi jos aptarnaujami 46 klemat reguliariai gauna spaudą.

I. Pušaitytė

H. Galys, P. Astravas, J. Astravalaitė — ne tik sąžiningai dirba, bet aktyvūs ir savi-veiklininkai. Labai gražu, kai šalia jaunolio pamatai pabalusiais plaukais, bet žvaliai nusi-teikusį kolūkiečių. Žiūri, nejuocim-is pagalvoji ir kartu apsi-džiaugi, kad į šviesų komuniz-mo rytojų tu žengi ne vienas, kad su tavimi ir senujų karta, kuri prisiminusi savo karčią jaunystę, stoja už jaunosios kartos siekius. O tokių žmo-nių „ŠVIESOS“ kolūkyje daug.

I. Paurytė

Jeigu pavasarį, vasarą traktorininkus V. Putalkį, J. Vaitauską, K. Čiurį galima buvo sutikti tik kolūkio laukuose, tai dabar jie, atremontavę traktorius, nuolat talkininkauja fermų darbuotojams, padeda kolūkiečiams ruošti grūdus sėjai, prižiūrėti gyvulius.

B. Vaitiekūnas

„Mituvos“ kolūkis

Neseniai gausus kupiškėnų būrys dalyvavo skaitytojų konferencijoje, kurią suruošė rajoninės bibliotekos darbuotojai. Pranešimą padarė bibliotekos vedėja O. Indreltėnė. Konferencijoje pasisakė mokytojos R. Dundulytė, R. Jonušienė, „Nemuno“ kolūkio bibliotekos vedėjas A. Manikas, rajono kultūros skyriaus vedėjas J. Laucius.

A. Rimantas

Sėkmingai vyksta veršelių kontraktavimas „VIENYBĖS“ II kolūkyje. Čia veršellius kolūkiui augins ne tik kolūkiečiai, bet taip pat ir tarnautojai. Buodžių pradinės mokyklos vedėja mokytoja Jadvyga Mailšauskienė taip pat augins veršellius.

S. Zarubinas

Plauckas, V. Jasinskas Kasulėnėje SIMONIS GIRIDIS

(Tęsinys. Pradžia 1959 m. Nr. 99(1379).)

—59—

Ir vėl tyla. Tik vėjas dejuodamas švilpė.

— Gana!.. — subliuvo banditai.

Paleidęs Romui rankas, Matuliauskas pačiuojo už laisvojo virvės galo, ir abu su Bugailiškiu, kiekvienas sau, stipriai patraukė. Virvė įsitempė, mirties replėmis sugniauždama laibą berniuko kaklą, traiskydama gerkle. Romo kūnas keletą kartų išsitempė, paskui susirietė, ir galop išsitempęs nurimo. Į šoną krestelėjo bejėgė šviesiaplaukė galvelė...

— Nuvilk į duobę! — riktelėjo iš susijaudinimo dvėsuodamas Bugailiškis. — Žinai, per porą metų dar gerai neįpratau, negaliu daugiau...

Matuliauskas gana įprastai čiupo berniukui už kojų ir sviedė į duobę. Po to išsitempė lyg koks „amerikoniškas gaidžiukas“ ir pragydo:

— Man tai vieni juokai...

Po valandėlės, apmetę žiupsneliu žemių berniuko kūną, abu banditai patraukė atgal pranešti Gudui apie

—60—

įvykdytą „žygį dėl Lietuvos laisvės“...

Štai kaip ntekšišškai susidorojo lietuviškieji būrzuaziniai nacionalistai su pionieriumi Romu Subatavičiumi.

* * *

Po mėnesio Butkūnų kaime ir vėl pasirodė banditai. Šį kartą jieėjo trise: Gudas, Bugailiškis ir Matuliauskas.

Prislinkę nakties metu prie Balio Domžos sodybos, pasibeldė į duris. Jas atidarė pats šeimininkas.

— Oho! Ką matau! Seniai regėti, seniai matyti! — apsidžiaugė Domža.

— Nepamirštam, seni, savo draugui — šypsojosi Gudas.

— Ypač, kai žinai, kad nei bado neregėsi, nei troškulio nematysi...

Visi suėjo į vidų. Domžienė uždangstė langus, ištraukė iš po lovos porą bonkų naminės, atpiovė bryzą lašinių, atvilko gabalą dešros, kepalą duonos. Jau nuo seniai ji žinojo banditų apetitą.

—61—

— Valgykit, sveteliai, valgykit, — ragino šeimininkė. Svečių ilgai raginti neteko. Ypač jie neraginami valgo, kai prieš save mato naminę.

Kaip visada, pirmas įkaušo Matuliauskas. Kiek gi reikia viščiokui, anot Gudo. Jausdamasis pakankamai plepęs, jis pasivedė į šalį Domžą ir pašnibždėjo į ausį:

— Subatavičiokas sutvarkytas...

— Kur jis? Kada?

Matuliauskas paskubomis nupasakojo, kur randasi jo kūnas, kad šį „gerą“ darbą atlikęs jis ir Bugailiškis.

— Nuvešiu į kapines šventą jo kūną kada nors, — dievobaimingai nusiteikęs, prakalbo Domža ir lėtai persižegnojo. — Na, bet tai vėliau... Dabar pavojinga...

— Pavojinga, kaip gi... — pritarė banditas.

— O dabar šė tau... imk, imk — papirosams turėsi... Matuliauskas pajuto, kad Domža spraudžia jam į ranką 25 rublių banknotą.

— Nereikėjo...

kuklinosi banditas.

— Kaip gi nereikėjo... Ne gi vargsi žmogus už dyką...

Štai kas per žmonės buvo banditai ir jų bendrininkai!

(B. d.).

STALINO KELIU

3 psl. 1960 m. kovo 2 d.

Ačiū jums už gyvybę, broliai!

(Atkelta iš 2 psl.).

Prisiminiau netoli miestelio gyvenančią moterį, pas kurią kadaise mokiausi megzti. Nusivilkau palatą, užsidėjau sau ant galvos — ir tiesiai pas ją. Į trobą nėjau, o nutariau jos laukti tvarte: žinojau, kad ji ateis vakare leisti vištų. Pagaliau sulaukiau, ji nuvedė mane į trobą, pavalgydino. Buvau išalkusi, todėl valgiau už devynis...

— O dabar, mergyt, — kai nurijau paskutinį kąsnį, kreipėsi moteris, — eik pas tėvus. Drauge bus lengviau numirti... Jei jau nuo dievo taip skirta, niekur nepasislėpsi...

Nieko jai neatsakiau. Išėjau iš trobos ir nuslinkau į pamiškę. Buvo ruduo. Šalo. Upelis blizgėjo kaip stiklas. Norėdama jį pereiti, įlūžau ir sušlapau iki pusės. Ėmė krėsti šaltis. Nebežinojau, kur dėtis; užsukau pas dievobaimingą moterį Šašytę, bet ta irgi nelaikė, bijojo. Vėl atsidūriau lauke. Galop prisiminiau stalių Indriūną. Jis prieš kelis metus dirbo mums spintą, gal būt, priims...

Neapsirikau, „priėmė“. Vakare išgirdome šūvius.

— Tai tavo tėvus šaudė, — pastebėjo šeimininkas.

Užlipau ant krosnies ir verkiau, verkiau... Indriūnas kažkur išvažiavo. O greit po to atsirado troboje su ginklu rankoje Simonavičius.

— Lipk žemėn! — sušuko jis. — Nelipsi — nušausiu!

— Ogi šaukit! — surikau, apimta kažkokios apatijos.

— Girdit? Šaukit! Juk vistiek ar dabar, ar po valandos žudysit!..

Kuboje praėjusiais metais iš stambių žemvaldžių buvo atimta apie 1 milijonas ha žemės, kurios gavo tūkstančiai valstiečių. Vyriausybė įsipareigojo iki 1960 metų vidurio išdalinti žemę 200 tūkstančių valstiečių šeimų, tai yra pagrindinai baigti agrarinę reformą.

Šalyje sukurta apie 500 stambių žemės ūkio gamybinių kooperatyvų. Nuotraukoje: cukrinių nendrių plantacijoje.

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. kovo 2 d.

Tas patrepsi, patrepsi, vi-dury aslos ir išėina į kitą kambarį. O aš tuo tarpu nušoku nuo krosnies ir skubiai lendu į papečkį. Bet nespėju. Įpuolęs Simonavičius ištraukia už kojos...

Girgžda ratai. Kažkoks buožė sėdi priekyje, o aš su Simonavičiumi gale ratų. Žiūriu į gruodo sukaustytą žemę ir galvoju: ar bus labai šalta joje gulėti, ar visiškai nieko nejausiu? Bet labiau slai mano vaikišką samonę kankina mintis: ar bus labai skaudu, kai atlėks kulka?.. Ir štai aš, lydimas dviejų žudikų, einu į kalėjimą. Jie pasakoja vienas kitam apie žudynes, juokiasi iš Indriūno, kuris, kaip supratau, kyštelėjo liežuvį...

Kalėjime randu kažkur jau suimtą Rozenbergaitę ir jos motiną. Pirmoji para—sunki, bet dar sunkiau darosi, kada ateina naktis... Spėlioju, ar jau paskutinė gyvenimo naktis, ar dar paliks vienai kitai diena.

Tuo metu prie lango pasirodo žmogus; pasakau apie tai Rozenbergaitėi. Ji prislenka prie lango ir su tuo žmogumi ima kalbėti. Po to šis žmogus atsineša įrankius ir ima laužti duris. Tačiau durys nepasiduoda. Praeina valanda, kita. Rozenbergaitė nebeiškenčia.

— Tamošiūnai, eik namo: durų vistiek neišlauši, o jei pagaus, tai ne tik tave, fašistai, lietuvių tautos

bet ir visą šeimą sušaudys. Povilas Tamošiūnas plušo prie durų tol, kol jos atsidarė, ir prieš mus atsivėrė laisvė...

Ir vėl prasidėjo kova už gyvybę. Tamošiūnas mus apgyvendino pas patikimus žmones, ir taip mes išvengėme mirties...

Ir kur tik neteko būti! Dešimtis gerų, tikrų tarybinių žmonių apėjomė, ir visi mus slėpė, valgydino. Jie saugojo mus nuo mirties, patys būdami mirties pavojuje. Tačiau nieko nepabūgo! Jie buvo tikri žmonės! Aš visada būsiu dėkinga lietuviams Nalivaikai, Pajuodžiui, Mikalajūnui, Juškai (Anykščių rajonas), Gailiūšiui (pastarasis netgi po karo, kai aš jau dirbau Panevėžio ligoninėje, nepaliko manęs vienos! Kušnerių trys vaikai irgi pas juos rado prieglobstį). Norisi taip pat nuoširdų ačiū pasakyti ir Janelienei, ir Gintautui, ir Rumbinienei, ir daugeliui daugeliui kitų.

Slapstydamasi nuo fašistinių žvėrių, apėjau daugelį vietovių: Šiaulius, Šiluvą, Kauną, Alytų, Troškūnus. Ir visur, kurėjau, kur pabuvojau, mane lydėjo nuoširdus paprastų Lietuvos valstiečių ir darbininkų rūpinimasis: jie duodavo nakvynę, pavalgydindavo, aprengdavo; patys rizikuodami gyvybe, viską darė, kad gyvenčiau. Ir aš supratau — ne lietuviai, bet fašistai, lietuvių tautos

Jauniesiems leniniečiams

Mažasis drauge, visas tavo gyvenimas susijęs su Vladimiro Lenino vardu. Lenino sukurta pirmoji pasaulyje socialistinė valstybė jums plačiai atidarė mokyklų duris. Visa, kas yra gražu, kilnu — susiję su jo vardu. Štai kodėl jūsų organizacija pavadinta Vladimiro Lenino vardu.

1960 m. balandžio 22 dieną visi pasaulio darbo žmonės minės V. Lenino gimimo 90-ąsias metines. Ši šventė ypatinga yra jums, Lenino anūkams. Idomu, kaip jūs ją sutiksite, kaip įrodysite, kad jūs gyvenate leninietiškai, kad jūs ne veltui vadinatės šio žmonių genijaus vardu; kaip vykdote Vladimiro Lenino priesakus?

Į šiuos žodžius jūs turėsite atsakyti ne žodžiais, bet darbais.

Visasąjunginė V. Lenino vardo pionierių organizacijos Centro Taryba V. Lenino jubiliejui atžymėti paskelbė pionierių draugovių apžiūrą. Stenkitės, kad jūsų draugovė taptų apžiūros nugalėtoja. Apžiūros rezultatai bus suvedami pagal visuomenei naudingą, sportinio-turistinio ir kultūrinio-masinio darbo sritis.

Apsižvalgykite aplink. Klek daug darbų laukia jūsų jaunų rankų! Jūs prisiminkite tą dieną, kada į pirmąją žaklę išplaukė iš jūsų surinkto metalo laužo pastatytas traleris „Lietuvos pionierius“. Dabar Respublikinė pionierių taryba kviečia jus pradėti rinkti metalo laužą N. Vilnios „Žalgirio“ gamyklai, gaminančiai frezavimo stakles. Vienoms staklėms padaryti reikia 2000 kg metalo laužo. Įsipareigokime kiekvienas būrys surinkti tiek laužo, kad pagamintų vienas stakles.

Kiek daug apie tarybinių žmonių pasiaukojimą ir kovas jums gali papasakoti žinomi revoliucionieriai J. Petronytė, A. Dirda, J. Paplauskas, P. Lisas ir kiti. Pakvieskite juos į savo sueigas.

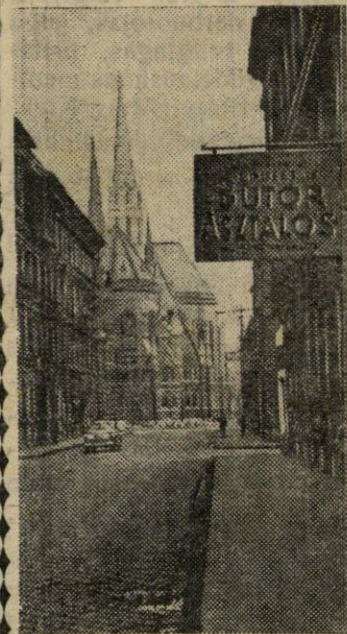
Apie viską, ką jūs nuveiksite per tą laikotarpį, ruošiantis V. Lenino gimimo jubiliejui, balandžio 24 dieną mes susirinksime Kupiškio kultūros namų salėje, iškilmingais sveikinimais ir montažais atraportuosime savo vyresniajam broliui komjaunimui. Jei gu tavo draugovė iškovos geriausios pionierių draugovės vardą, jūs busite apdovanoti Garbės raštais.

V. Švedienė

Rajoninės pionierių tarybos pirmininkas

atmatos nužudė mano motiną, brolių, seserį, sunaikino šimtus ir tūkstančius tarybinių žmonių: lietuvių, žydų, rusų, lenkų, ukrainiečių...

Šiuo metu gyvenu Klaipėdoje, ištėkėjau už lietuvių Tumačio, turiu šeimą, dirbu medicinos seserimi. Aš laiminga! Aš gyvenu! O už tai, kad gyvenu, tariau jums, broliai, didelį didelį ačiū!

Iš abiejų pusių prigludęs prie Dunojaus, stovi senasis Budapeštas — Vengrijos Liaudies Respublikos sostinė. Antrojo pasaulinio karo metais hitleriniai grobikiai smarkiai sugriovė šį gražų, dviejų tūkstančių metų amžiaus miestą. Per 15 metų, praėjusių nuo tos dienos, kai Tarybinė Armija išvadavo Budapeštą iš vokiškųjų fašistų, Vengrijos liaudis ne tik atstatė savo sostinę, bet ir papuošė ją naujomis gamyklomis, mokyklomis, kultūriniais pastatais, ištaisais gyvenamųjų namų rajonais.

Nuotraukoje matome vieną Budapešto gatvių. M. Baranausko nuotr.

APIE MŪSŲ MUZIKUS

VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos VIII d klasės pionieriai, vadovaujami mokytojo St. Vaitiekos, idomiai organizuoja būrio sueigas. Neseniai įvyko sueiga tema „Žymesniųjų Lietuvos kompozitorių gyvenimas ir kūryba“. Buvo susipažinta su Dvariono, Šimkaus ir Talat-Kelpšos gyvenimu, jų kūryba.

J. Adaitė

MUS LANKO SPARNUOČIAI

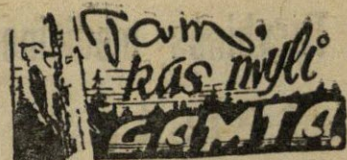
Girsteikių pradinės mokyklos moksleiviai nuolat rūpinasi paukšteliais. Atskridę prie mokyklos, jie visada randa lesyklose trupinių, grūdų.

A. Varna

PIONIERIŲ SUEIGOJE

Subačiaus septynmetės mokyklos VII klasėje įvyko pionierių sueiga tema — „Nikolajus Ostrovskis ir jo kūryba“. Su rašytojo biografija moksleivius supažindino E. Lukoševičiūtė. Po to buvo aptarta N. Ostrovskio knyga „Kaip grūdinosi plėnas“.

G. Silikaitė

Mūsų pageidavimai prekybininkams

Kasmet mūsų rajono kolonijų kolakiečiai bei kiti bitininkystės mėgėjai vis daugiau ir daugiau veisia bites. Nėra abejonės, kad ateityje bitininkystė taps tikrai svarbia žemės ūkio šaka, nes ji yra pelninga, o mūsų rajone sąlygos jai vystytis yra labai palankios.

Tačiau bitininkai susiduria su kai kuriais sunkumais: rajono prekybos tinkle nepardavinėjamos specialios bitininkystės priemonės, kaip, pvz., dirbtiniai korai, įvairūs įrankiai ir t. t. Artimiausia bitininkystės priemonių krautuvė yra Panevėžyje, todėl, norint ką nors nusipirkti, tenka gana tolokai vykti ir gaišti brangų laiką.

Kupiškio rajono prekybinių organizacijų vadovai turėtų pagalvoti apie savos bitininkystės priemonių krautuvės, arba bent prie kurios nors krautuvės skyriaus, atidarymą. Tai bitininkams sutaupytų brangų laiką, o taip pat paskatintų ne vieną kolūką, kuriame dar nėra bičių, vystyti šią pelningą žemės ūkio šaką.

Antanas Galadauskas

„Byčių“ kolūkis

Redaktorius S. Zauka

Šlandieną k. t. „AUŠRA“ „Apsaką apie jaunavedžius“. Kovo 3 ir 4 d. d. — „Vieni nemalonumai“ (da-nų).

Kupiškio rajono statybos-remonto kontora skubiai reikalingi sekančių specialybių darbininkai: mūrininkai, tinkuotojai, dailidės. Taip pat priimami šioms specialybėms mokiniai ir pagalbiniai darbininkai.

Kreiptis darbo valandomis į statybos-remonto kontorą: Kupiškis, Gedimino g-vė Nr. 39. Administracija

Gauta naujų plataus asortimento stūčių rūbų, trikotažo, avalynės, ūkiškų ir kito-kių prekių.

Kviečiame pirkėjus aplankyti parduotuves ir išlygti reikalingų prekių.

Rajkoopsąjunga

Š. m. kovo mėn. 7 d. Kupiškio vartotojų kooperatyvo restorano patalpose (ant-rame aukšte) ruošinama konditerijos gaminių paroda-pardavimas. Pradžiai — 12 val. Prašome į parodą-pardavimą skatlingai atsilankyti.

Restorano vedėja

Kupiškio rajono ligoninės medicinos darbuotojų kolektyvas giliai užjaučia bendradarbių Guobienę Emiliją dėl jos vyro mirties.